

Agenția Națională de Asigurare a Calității
în Educație și Cercetare

Institutul de Dezvoltare
a Societății Informaționale
www.idsi.md

Webinar „*Publicațiile pseudoștiințifice: cum să le evităm?*”

**Ce sunt edițiile pseudoștiințifice și cum
să le identificăm?**

Gheorghe Cuciureanu

23 februarie 2022

Ce sunt edițiile pseudoștiințifice (prădătoare)?

Publicațiile pseudoștiințifice (prădătoare) sunt reviste sau conferințe care oferă posibilitatea de se publica în ele **contra cost**, **fără a asigura calitatea științifică**:

- au drept scop principal câștigul financiar (business „corupțional” al publicării în Acces deschis);
- urmăresc maximizarea profitului în detrimentul promovării performanțelor științifice;
- practică un marketing agresiv;
- utilizează informații false sau înșelătoare, abateri de la bune practici editoriale, lipsă de transparență.

Apropiate de aceste publicații sunt și unele ediții cu caracteristici pseudoștiințifice la nivel național (la care nu primează interesul financiar, ci acel de a publica).

Nu este întotdeauna o sarcină ușoară de a deosebi o publicație prădătoare de una veritabilă (științifică).

De ce sunt dăunătoare publicațiile pseudoștiințifice?

Publicațiile prădătoare **afectează credibilitatea științei**, a cercetătorilor și a comunicării științifice;

Goana după profit a editorilor prădători face ca:

- să fie publicate articole care **nu au caracter științific** și care în mod normal nu ar trebui publicate niciodată;
- să devină autori de publicații științifice persoane care **nu au abilități** formate de cercetători (chiar și câinele meu);
- ediții pseudoștiințifice **să fie indexate** în Google Scholar și unele baze de date specializate.

Articolele valoroase **se pierd pentru știință**, iar conținutul - poate fi utilizat fraudulos.

Demarcarea între știință și pseudoștiință **devine vagă** și relativă;

Situația în care a ajuns **cercetarea științifică din Republica Moldova** este și o **consecință a acceptării** publicațiilor pseudoștiințifice.

De ce a luat amploare acest fenomen?

Elemente „publicaționale” care au facilitat:

- Dezvoltarea **tehnologiilor informaționale** și trecerea multor ediții (și) în format electronic;
- Creșterea popularității publicării în **Acces deschis**;

Elemente ale modului de evaluare a cercetării:

- Abordarea „**publish or perish**”;
- Utilizarea **evaluării cantitative** în detrimentul celei calitative (chiar dacă există [Manifestul de la Leiden](#) sau [DORA](#));
- Nevoia cercetătorilor de a se **publica peste hotare**, pentru a fi recunoscuți;

Elemente „comportamentale” ale cercetătorilor:

- **Slaba „alfabetizare științifică”** a multor autori, în special a tinerilor cercetători;
- Lipsa rezultatelor științifice și/sau **acceptarea** unor astfel de publicații.

Webinar „Publicațiile pseudostiințifice: cum să le evităm?”, 23.02.2022

Revistele / conferințele prădătoare:

- **nu au un proces de recenzare** (peer-review) a manuscrisului sau acesta se mimează;
- pot să indice pe site o politică de recenzare, dar în realitate **nu o respectă**;
- autorul manuscrisului **nu primește observații / recomandări** de la recenzenți;
- autorul manuscrisului primește doar niște **observații / recomandări formale**.

Ca să evite publicarea în ediții pseudoștiințifice, autorul trebuie să-și dea seama că de fapt nu are loc o evaluare propriu-zisă a materialului trimis!

Timpul de publicare în revistele / conferințele prădătoare **este scurt**: de la o zi până la o săptămână-două;

În **mod normal**, procesul de examinare a manuscrisului este unul **consumator de timp** și are mai multe etape.

În cazul unei recenzări (riguroase) **procesul poate dura luni, un an sau chiar mai mult.**

Un exemplu:

- 1) ultimul meu articol dintr-o revistă Scopus a fost acceptat la **peste 2 ani** după transmiterea manuscrisului;
- 2) articolul câinelui meu la o conferință prădătoare – a fost acceptat la nici **30 minute** după ce a fost transmis!

Denumirea (și locul de editare a) revistei / conferinței

- ❑ Denumiri care includ așa cuvinte ca „Mondial”, „Internațional”, „Modern”, „Global”, „Progresul științei”, „European”, „American”, „Universal” etc.;
- ❑ Denumiri apropiate de denumirile unor reviste / conferințe recunoscute și apreciate în lume (**mimicrie**), pentru a atrage autori prin confuzie;

IJSCIA

INTERNATIONAL JOURNAL OF
SCIENTIFIC ADVANCES

- ❑ Denumirea ediției **nu corespunde** întru-totul **misiunii** indicate a acesteia;
- ❑ Denumirea ediției **nu reflectă originea** acesteia;
- ❑ Denumiri ale editorilor care includ așa cuvinte ca „Rețea”, „Centru”, „Asociație”, „Institut” etc., când de fapt cei care stau în spatele afacerii se ocupă doar cu editarea acestor publicații.

Colegiul de redacție (comitetul științific)

- nume **inventate**, inclusiv a redactorului-șef;
- **fără personalități** importante în domeniul respectiv al științei;
- doar persoane dintr-o **anumită regiune geografică**;
- personalități importante, dar care **nu sunt la curent** cu acest lucru;
- **nu acoperă** toate **domeniile** științifice ale ediției;
- număr mare de membri din diferite țări (**fără** alte **informații** despre ei);
- membrii **nu au publicat niciodată** un articol în această ediție (revistă sau conferință).

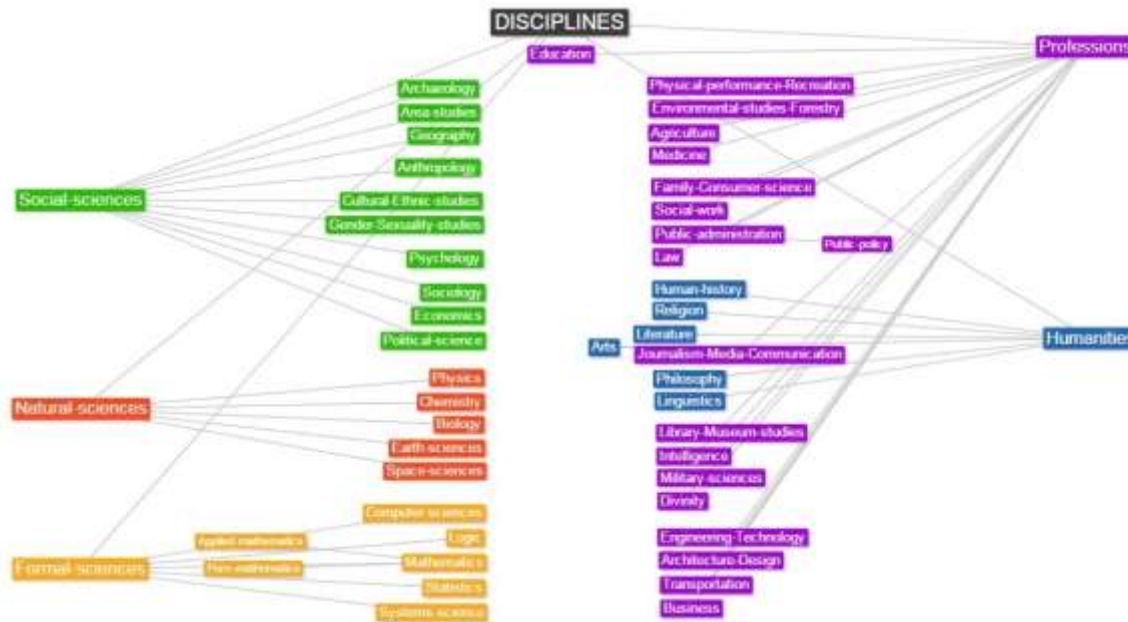

Domeniile științifice ale publicației

- publică articole în **toate sau în majoritatea** domeniilor științifice;
- **nu au acoperire** a tuturor domeniilor în care publică, cu **membri** ai colegiilor de redacție (și recenzenți);
- au numere ale revistelor / culegerilor conferințelor în care în unele domenii sunt doar câte **1-2 articole**.

Edițiile prădătoare, cel mai des:

- **trimit insistent mesaje** pe email la cercetători, cu oferte de a publica, deseori cu reduceri, și de a deveni membri ai colegiului de redacție / comitetului științific;
- desfășoară **campanii** de promovare pe **rețelele sociale**;
- identifică persoane care publică în reviste științifice din baze de date importante, **în special tineri**, și le trimit oferte de publicare.

Experimentul „[Dr. Anna O. Szust](#)” demonstrează modul de „**selecție**” în colegiile editoriale ale edițiilor prădătoare.

Există cel puțin **2 tactici folosite** de edițiile prădătoare:

- 1) **Taxe mici** (de 10-20 Euro), profitul asigurându-se prin numărul mare de autori care publică.
- 2) **Taxe exagerat de mari** (ajungând la mii de Euro) în raport cu serviciile oferite (mimarea evaluării, fără indexare și prezervare a conținutului).

În unele cazuri, **taxa** este indicată autorului doar **după ce a trimis manuscrisul**.

Notă: volumul taxei în sine nu este un indicator că ediția este prădătoare (la fel ca și în cazul celorlalte elemente discutate).

Indexarea în baze de date

Indexarea în Web of Science, Scopus sau alte baze de date importante a unei ediții științifice este un **argument important** pentru a publica în ea;

ANACEC a aprobat o Listă a bazelor de date recunoscute pentru publicarea rezultatelor cercetărilor;

Publicarea într-o ediție inclusă în bazele de date internaționale oferă o **șansă** importantă **de a evita** publicațiile pseudoștiințifice (dar nu de 100%!);

Unele reviste prădătoare, **după ce au fost excluse** din baze de date, **reapar** sub altă denumire, având în spate aceeași echipă managerială.

Revistele prădătoare deseori:

- ❖ pretind că ar avea impact-factor din WoS sau indică date ale unor servicii de „**impact-factor**” false;
- ❖ indică fals că ar fi indexate în unele baze de date.

Modul de prezentare a ediției pe site (alte informații)

- lipsa diferitor informații: mărimea taxei, procedura de recenzare, despre membrii colegiului de redacție;
- greșeli de redactare;
- nu se deschid anumite rubrici, fiind indicat că sunt în proces de construcție;
- nu se folosesc identificatori standard (ISSN, DOI etc.);
- pentru contacte sunt indicate emailuri gratuite;

- au publicitate excesivă, aglomerată pe site-ul său;
- includ link-uri către instituții autentice, legitime.

Lista lui Beall – 2011-2017.

- reviste și editori prădători;
- metrice înșelătoare (din 2015);
- reviste deturnate (din 2015).

Lista revistelor și editorilor prădători – este o copie a Listei lui Beall, actualizată în 2020.

Journalytics and Predatory Reports (Cabells) – o bază de date a revistelor academice înșelătoare și prădătoare accesibilă contra plată.

Criteriile lui Beall se referă la:

- Editor și personalul care asigură apariția ediției;
- Managementul afacerii;
- Integritate;
- Alte;
- Standarde / practici „joase” ale revistei.

J.Beall recomandă:

- ❖ evaluarea editorilor prin examinarea atentă, precaută, amănunțită și uneori sceptică a conținutului, practicilor și site-urilor web;
- ❖ contactarea editorului dacă este necesar;
- ❖ citirea opiniilor autorilor despre experiența lor de publicare în această ediție și...
- ❖ stabilirea faptului dacă editorul comite practici caracteristice prădătorilor (enumerare în criteriile indicate).

GÂNDEȘTE

- Transmiți rezultatele cercetărilor tale unei reviste de încredere?
- Este aceasta potrivită? etc.

VERIFICĂ

- Tu sau colegii tăi cunoașteți revista?
- Se poate identifica și contacta cu ușurință redacția/editura revistei?
- Este clar modul de evaluare a articolelor?
- Este clar ce taxe vor fi percepute?
- Recunoști pe cineva din consiliul de redacție/comitetul editorial?
- Este editura membră a unei inițiative recunoscute în domeniu (COPE, DOAJ etc.)?

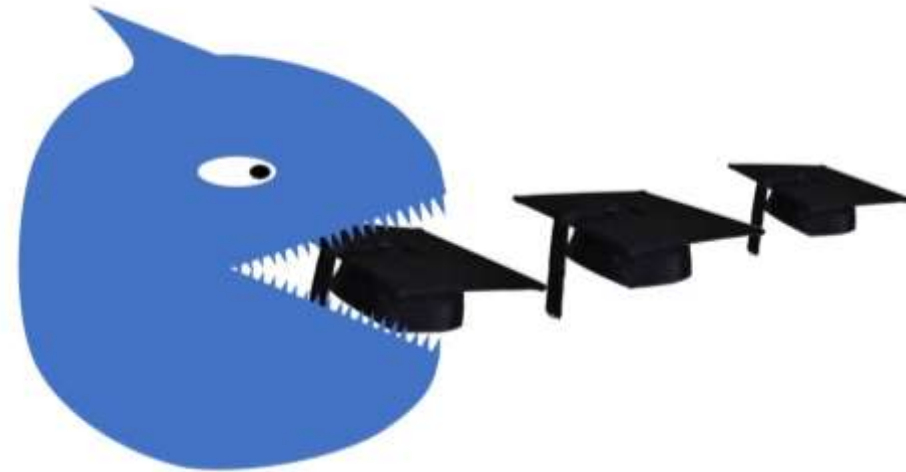
TRIMITE SPRE PUBLICARE

- Trebuie să fii convins că revista aleasă are un profil potrivit ca să îți îmbunătățești reputația și șansele de a fi citat;
- Publicarea în această revistă îți va îmbunătăți profilul profesional și te va ajuta să progresezi în carieră;
- Articolul tău trebuie să fie indexat sau arhivat și să poată fi găsit ușor etc.

Fenomen global - afaceriștii exploatează nevoia cercetătorilor de a se publica și lipsa de discernământ / disponibilitatea de a publica în așa ediții;

Cercetătorii adevărați ar trebui să aibă **capacitatea să discearnă** o ediție științifică de una pseudoștiințifică.

Există **suficientă literatură** și surse de informații care permit identificarea edițiilor non-științifice;

Recomandăm:

Cercetătorilor - discernământ, verificare, respectare a eticii științifice;

Instituțiilor – organizarea instruirilor privind edițiile pseudoștiințifice pentru angajații lor și, în special, pentru doctoranzi și tineri cercetători.

1. [Criteriaile lui Beall pentru identificarea revistelor prădătoare](#)
2. [Constantinescu, M. Ghid de identificare a publicațiilor pseudoștiințifice](#)
3. [Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing](#)
4. [Cum a publicat câinele meu un articol științific în lucrările unei conferințe](#)
5. [COPE Predatory Publishing Discussion Document](#)
6. [Predatory or deceptive publishers – Recommendations for caution](#)
7. [Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly work in Medical Journals](#)
8. [Think. Check. Submit.](#)
9. [Think. Check. Attend.](#)
10. [Declarație de poziție comună cu privire la publicațiile spoliatoare. AMWA, EMWA, ISMPP](#)

Agenția Națională de Asigurare a Calității
în Educație și Cercetare

Institutul de Dezvoltare
a Societății Informaționale
www.idsi.md

Vă mulțumesc pentru atenție.

șos. Hîncești 38A, MD-2068
Chișinău, R.Moldova
022-783854
gheorghe.cuciureanu@anacec.md

